

แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4
ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุราษฎร์ธานี เขต 1

Guidelines for the Implementation of Internal Quality Assurance
System According to Iddhipada 4 of Bangkok Network
Educational Institutions, Surat Thani Primary
Educational Service Area Office 1

Received: November 29, 2022
Revised: February 09, 2023
Accepted: February 15, 2023

นันทาภรณ์ เสวกวัง¹, บุญเลิศ วีระพรกานต์² และ
พระครูประโชติกิจจาภรณ์³

Nanthaporn Sawekwang, Boonlert Weeraponkan and
Phrakhruprachotkichchaporn
(Krunan1992@gmail.com)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 และ 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกจำนวน 5 คนและการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Master of Education Program, Buddhist Education Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya
University

^{2,3} สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Education Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ดำเนินงานทั้งหมด 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และ 7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

2. แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และ 7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยทุกขั้นตอนดำเนินการร่วมกันโดยใช้หลักอิทธิบาท 4

3. ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การดำเนินงานทั้ง 7 ขั้นตอนมีความสัมพันธ์กับหลักอิทธิบาท 4 ฉันทะ มีพอใจ เต็มใจในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย วิริยะ ความตั้งใจ ปฏิบัติทำตามแผน จิตตะ เอาใจใส่ในการประเมินผลจากการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าของงาน วิมังสา วิเคราะห์ผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่ามี ความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน, อิทธิบาท, เขตพื้นที่การศึกษา, สุราษฎร์ธานี

Abstract

The objectives of this research are: 1. to study the status of the implementation of internal quality assurance system of Bangkok network educational institutions, Suratthani primary educational service area office 1 2. to study the guidelines for the implementation of internal quality assurance system

according to Iddhipada 4 of Bangkok network educational institutions, Surat Thani primary educational service area office 1 and 3) to promote the guidelines for the implementation of internal quality assurance system according to Iddhipada 4 of Bangkok network educational institutions, Surat Thani primary educational service area office 1. The study was a qualitative research by studying and researching documents In-depth interviews and focus groups. Data were collected via in- depth interviews with 15 people involved, 5 key informants, and focus group discussion by 7 experts. The research tool was an in-depth interview for analytic induction.

The results of the study revealed that:

1. The status of the implementation of internal quality assurance system of Bangkok network educational institutions, Surat Thani primary educational service area office 1 has a scope of operation in 7 steps, consisting of 1) setting educational standards for educational institutions 2) formulating a plan for developing educational management for educational institutions 3) implementing an educational management development plan for educational institutions 4) evaluating and to examining the quality of education within an educational institutions 5) following up on the results of the implementation of the development of educational institutions to acquire the quality according to the educational standards 6) preparing the self-assessment report and 7) developing educational institutions to be qualitative.

2. The guidelines for the implementation of internal quality assurance system according to Iddhipada 4 of Bangkok network educational institutions, Surat Thani primary educational service area office 1 consist of 7 steps which are as follows 1) setting up educational standards of educational institutions 2) creating a plan for developing educational management of educational institutions 3) Implementing a plan for developing educational management of educational institutions 4) evaluating and examining the quality of education within educational institutions 5) following up on the results of the implementation of the development of educational institutions to be qualitative according to the educational standards 6) preparing the self-assessment report 7) developing educational institutions to be qualitative in every operation step together by using Iddhipada 4.

3. The experts verified the guidelines for the implementation of internal quality assurance system according to Iddhipada 4 of Bangkok network educational institutions, Surat Thani primary educational service area office 1 and found that 7 steps of operations are related to the Iddhipada 4 principle, being satisfied, being willing to plan. Goal setting, perseverance, determination, action according to the plan, Chitta, paying attention to the evaluation of the performance to achieve the progress of the work, Vimangsa, analyzing the results obtained, improving the fever. Regarding the focus group discussion, the guidelines have suitability, possibility and usefulness which can be applicable.

Keywords: Internal Quality Assurance System, Iddhipada, Educational Service Area, Surat Thani

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติซึ่งมีที่มาการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ตามความในหมวดที่ 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษากล่าวใน มาตรา47 “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบ การประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”(ราชกิจจานุเบกษา,2562)

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องนำไปพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามบทบาทและหน้าที่ กระทรวงศึกษาธิการตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ดังกล่าว มีสาระสำคัญที่สถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาต้องนำไปดำเนินการ ได้ระบุไว้ว่าข้อ 3 “ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด หรือ หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษา ตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือ หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำ สถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

การปฏิบัติงาน ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจะมี ประสิทธิภาพบุคลากรต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและความสามารถในปฏิบัติ เกี่ยวข้องการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา จึงจะทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่ม เป็นสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่าระบบงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่ม จากผลการประเมินประจำปี การศึกษา 2563 พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและมาตรฐาน การศึกษา ระดับปฐมวัยและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดี เลิศ แต่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม ระดับคุณภาพในภาพรวมของเครือข่าย บางกุ่มอยู่ในระดับ ดี และผลการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและ เร่งด่วนเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกระยะที่ 1 จากการวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา (SAR) ผลการประเมินของสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่มที่ได้รับการประเมินยังอยู่ ในระดับ ดี เนื่องจากยังไม่ชัดเจน เกิดความสับสนและไม่เข้าใจในหลักการปฏิบัติ บุคลากร ของสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ทั้ง ในเรื่องเนื้อหาที่ต้องนำเสนอเอกสารอ้างอิง มีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การประเมิน ตัวบ่งชี้ และ กฎระเบียบต่าง ๆ บ่อยครั้ง รวมทั้งขาดทัศนคติที่ดีต่อการประเมินอันเนื่องมาจากภาระงานที่ เพิ่มขึ้น และที่สำคัญขาดสิ่งยึดเหนี่ยวหรือหลักที่ทำให้การปฏิบัติงานที่ทำให้งานเกิด ความสำเร็จจึงสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คืออิทธิบาท 4 มาปฏิบัติร่วมกัน เพื่อ เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จประกอบไปด้วย ฉันทะ คือ ความรัก

พอใจกับงานที่ทำไม่ว่าจะเป็นการการศึกษามาตรฐานการศึกษา การกำหนดวางแผนงานต่าง ๆ วิริยะ คือ ขยันหมั่นเพียรกับงาน ที่ได้รับมอบหมาย ในการจัดทำแผน ทำตามแผน การสร้าง เครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล จิตตะ เอาใจใส่รับผิดชอบงาน มีการตรวจสอบงานอยู่เสมอ ผู้ปฏิบัติงานทำอย่างเต็มสติกำลัง วิมังสา คือ พิจารณาหาเหตุผลในงานที่ทำ นำผลการ ประเมินมาวิเคราะห์และหาวิธีการปรับปรุงพัฒนา ทำความเข้าใจในงานอย่างลึกซึ้ง ทั้งในแง่ ขั้นตอนและผลสำเร็จของงาน ทั้ง 4 ประการนี้สามารถเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในแต่ละชั้นตอนให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และสนใจศึกษา แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของ สถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องมือแห่งความสำเร็จมาเป็นหลักเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เพื่อประยุกต์ใช้แก้ปัญหาและส่งผลให้การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษามีการพัฒนาเกิดประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ สถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตาม หลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ ศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary Investigation) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 งานวิจัยนี้ได้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposeful Selection) ประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่ม รวม 15 คน ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ และจัดทำร่างแนวทาง

ขั้นที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 งานวิจัยนี้ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่ม จำนวน 3 คน ศึกษาวิเคราะห์ จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน รวม 5 คน ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยนำรายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางการสัมภาษณ์เชิงลึกในการจัดทำแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ขั้นที่ 3 การนำเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 งานวิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่มที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบปัจจุบันจำนวน 2 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา /ครูผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน ศึกษาวิเคราะห์ที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูปและนักวิชาการด้านการศึกษา จำนวน 1 คน รวม 7 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยนำรายละเอียดจากการสนทนากลุ่ม นำความเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ปรีกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการทบทวน แนวทางพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในการนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษา กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ วิเคราะห์สภาพความเป็นจริงของโรงเรียน นำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษารวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประกาศค่าเป้าหมายชัดเจน พร้อมพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการแต่งตั้ง คณะทำงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา ร่วมกันระดมความคิดมีความพอใจ มีความเอาใจใส่ จริงจังร่วมมือกัน ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ สร้างความรู้ความเข้าใจคณะครู และบุคลากร รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาที่ครอบคลุมทุกด้าน วิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและศักยภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพ ภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา (SWOT Analysis) มีส่วนร่วมในการ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โครงการต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน กำหนด ความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมโดยยึดหลัก ผู้เรียนเป็นสำคัญ

การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษา ใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการดำเนินการ มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ประชุมสร้างความเข้าใจ แบ่งหน้าที่การปฏิบัติงาน แสดงแผนงาน โครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณและ ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ร่วมกันคิด วิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบและมีการ นำแผนสู่การปฏิบัติ มีการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนเพื่อพัฒนา สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กำหนด ผู้รับผิดชอบร่วมกันดำเนินงาน ด้วยความพอใจ ความขยัน ในการปฏิบัติงาน แต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน อย่างน้อย

ภาคเรียนละ 1 ครั้ง รายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและดำเนินการทุกปี

การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แต่งตั้งคณะทำงาน กำหนดกรอบการดำเนินการ เครื่องมือ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน การดำเนินงานตามปฏิทินมีการทบทวนศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม หรืองานที่จะนำมาติดตามผลการดำเนินงาน สรุปและรายงานผลการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีการสร้างความรู้ความเข้าใจสถานศึกษาดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง นำเสนอผลการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ในด้านข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ข้อมูลที่เป็นผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และนำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง

การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ การนำข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อทบทวนในสิ่งที่ทำมา เมื่อเทียบกับเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนด อะไรคือจุดเด่น อะไรคือจุดอ่อน สามารถดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อกำหนดจุดพัฒนาดำเนินการต่อไป

2. สรุปผลการศึกษาร่างแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักกิติธिताท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักกิติธिताท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีขอบข่ายการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักกิติธिताท 4 สรุปได้ว่า ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาต้องมีการสร้างเกิดคความสนใจ พร้อมทั้งจะศึกษาพัฒนาด้วยใจใฝ่รักให้เกิดความสำเร็จ และมีความความเต็มใจในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษามีความเห็นพ้องในการกำหนดเกณฑ์ การประกาศค่าเป้าหมายความสำเร็จ (ฉันทะ) มีความขยัน อดทนลงมือปฏิบัติงาน (วิริยะ) ทบทวนตรวจสอบค่าเป้าหมายความสำเร็จเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ (วิมังสา)

2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปได้ว่า มีการสร้างความตระหนักโดยการศึกษามาตรฐาน สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา (ฉันทะ) กำหนดวิธีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ฉันทะ) บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายด้านต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม(จิตตะ) การวิเคราะห์ภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อไม่ให้เกิดข้อมูลพลาดของข้อมูล ติดตาม ทบทวน ตรวจสอบ เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (วิมังสา)

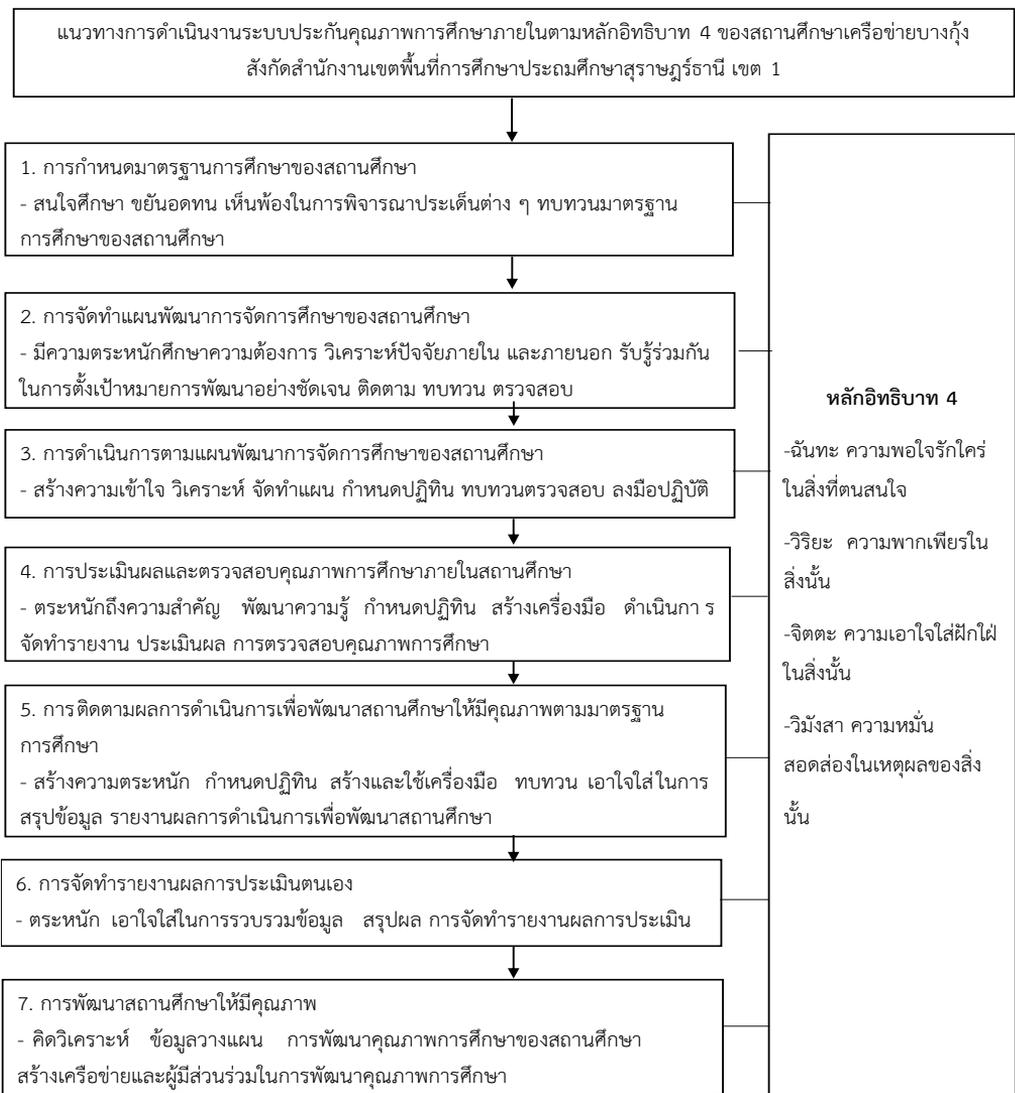
3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปได้ว่า สร้างความเข้าใจ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน (ฉันทะ) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้สึกไม่ทอดทิ้ง นำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ตามที่ได้กำหนดไว้ (วิริยะ) กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดเก็บรวบรวม สรุปผลการดำเนินงาน และทบทวนตรวจสอบโดยเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (วิมังสา)

4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปได้ว่า มีการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล ตามบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมิน กำหนดปฏิทิน (ฉันทะ) มีความตั้งใจในการสร้างเครื่องมือการประเมินผล (วิริยะ) การดำเนินการประเมินผล การตรวจสอบอย่างหลากหลายและครบถ้วน จัดทำรายงานผลการประเมิน พัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินผล การตรวจสอบ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพที่สถานศึกษากำหนดไว้ และมีการทบทวนสม่ำเสมอ (วิมังสา)

5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปได้ว่า มีการสร้างความตระหนักโดยศึกษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รายละเอียดของมาตรฐาน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผล (ฉันทะ) สร้างและใช้เครื่องมือ ติดตามผลการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (วิริยะ) เอาใจใส่ในการรวบรวมผลการดำเนินการ จิตใจอยู่กับงาน (จิตตะ) สรุปข้อมูลการติดตามผลการดำเนินงาน ทบทวน สรุปและรายงานผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา (วิมังสา)

6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปได้ว่า มีการสร้างความตระหนัก (ฉันทะ) เอาใจใส่ในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ (จิตตะ) สรุปผลจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และเต็มใจ ยินดีที่จะเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชน (วิมังสา)

7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปได้ดังนี้ นำข้อมูลที่ได้มา กลับกรอง กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาพิจารณาวินิจฉัยนำประเด็นการพัฒนา มาวางแผนพัฒนาให้เป็นระบบครบ วงจรคุณภาพ (PDCA) มีการนำผลที่ได้จากการปฏิบัติ ไปเป็นข้อมูลย้อนกลับ ใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (วิมังสา) สร้างเครือข่ายและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (วิริยะ) ซึ่งทั้ง 7 ขั้นตอนสามารถสรุปเป็นแผนผังดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนผังแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

3. สรุปผลการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

จากการนำเสนอร่างแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็น ไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการสร้างความตระหนัก ความสนใจ พัฒนาด้วยใจใฝ่รักให้เกิดความสำเร็จ มีความเต็มใจที่จะศึกษามาตรฐาน การศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดรวมถึงเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นพ้องในการกำหนดเกณฑ์คุณภาพของประเด็นพิจารณาละประเด็นพิจารณา และการกำหนด การประกาศค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ฉันทะ ความสนใจพึงพอใจรักใคร่ในงานที่ทำ บูรณาการกับชั้นวางแผนการตั้งเป้าหมาย) มีความขยัน อดทนลงมือปฏิบัติจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (วิริยะ การลงมือ ดำเนินการ บูรณาการกับชั้นจัดทำแผน ดำเนินการตามแผน แล้วลงมือปฏิบัติตามแผนด้วยความวิริยะ อุตสาหะ และพากเพียรให้สำเร็จตามเป้าหมาย) ทบทวนตรวจสอบมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ค่าเป้าหมายความสำเร็จเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา ให้ความเห็นชอบ (วิมังสา พิจารณา วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน) โดยการควบคุมไปกับการ วางแผน (Plan)

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการสร้างความตระหนักโดยการศึกษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานตามสภาพจริง กำหนดวิธีการนำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ กิจกรรม โครงการ งบประมาณที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ฉันทะ มีความความสนใจพึงพอใจในการดำเนินงาน บูรณาการกับการพิจารณาตามบทบาทหน้าที่ ที่ต้องดำเนินการเพื่อให้งานสำเร็จ) บุคลากรทุกฝ่ายมีการรับรู้ มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายด้านต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม(จิต ตะ มีความเอาใจใส่ในกิจกรรมที่ปฏิบัติตามแผนและแนวทางแก้ไข เพื่อทราบความก้าวหน้า ของงาน) การวิเคราะห์ภายในองค์กรโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายใน และ

ภายนอกสถานศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดข้อมูลพลาดของข้อมูล และตรงตามความต้องการของสถานศึกษา ติดตาม ทบทวน ตรวจสอบ เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (วิมังสาพิจารณา วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน) โดยการควบคู่ไปกับการวางแผนในการจัดทำแผน (Plan)

3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สร้างความตระหนักสร้างความเข้าใจ โดยการศึกษาวិเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน (ฉันทะ มีความตระหนักในการดำเนินงาน ที่ต้องดำเนินการเพื่อให้งานสำเร็จ) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้สึกไม่ทอดทิ้ง และมีความกล้าในการลงมือปฏิบัติโดยนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ตามที่ได้กำหนดไว้ (วิริยะ ลงมือปฏิบัติตามแผน พากเพียรให้สำเร็จตามเป้าหมาย) กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดเก็บรวบรวม สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และทบทวนตรวจสอบโดยเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ (วิมังสาวិเคราะห์สะท้อนผลว่า ประสบผลสำเร็จหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนา) โดยควบคู่ไปกับการร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do)

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมิน กำหนดปฏิทินการประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (ฉันทะ สนใจเห็นค่าของการประเมินผลเพื่อให้งานสำเร็จ) มีความตั้งใจในการสร้างเครื่องมือการประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (วิริยะ อดุสหาสะ ลงมือดำเนินการ หาสาเหตุให้งานประสบผลสำเร็จ) การดำเนินการประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างหลากหลายและครบถ้วน จัดทำรายงานผลการประเมิน การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พัฒนาความรู้ความเข้าใจทักษะเกี่ยวกับการประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รายละเอียดของมาตรฐาน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพที่สถานศึกษากำหนดไว้ และมีการทบทวนสม่ำเสมอ (วิมังสาวิเคราะห์สะท้อนผลว่า ประสบผลสำเร็จหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อไปจนกว่า จะแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ) โดยควบคู่ไปกับการร่วมกันตรวจสอบ (Check)

5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการสร้างความตระหนักโดยศึกษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รายละเอียดของมาตรฐาน คำอธิบายรายละเอียด ประเด็นพิจารณา และเกณฑ์คุณภาพตาม

แนวทางการพัฒนาที่สถานศึกษากำหนดไว้ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (ฉันทะ ตระหนักและพัฒนางานให้ดีขึ้น) สร้างและใช้เครื่องมือ ติดตามผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (วิริยะ ลงมือปฏิบัติตามแผนด้วยความวิริยะ อุตสาหะ และพากเพียรให้สำเร็จตามเป้าหมาย) เอาใจใส่ในการรวบรวมผลการดำเนินการ มีจิตผูกพัน จดจ่อ เผื่อคิด ใจอยู่กับงาน (จิตตะ ทุ่มเท กำกับ นิเทศ ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลมีความเอาใจใส่ในกิจกรรมที่ปฏิบัติตามแผนและแนวทางแก้ไข เพื่อทราบความก้าวหน้าของงาน และเพื่อปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย) สรุปข้อมูลการติดตามผลการดำเนินงาน ทบทวน ศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม ภาระงาน หรืองานที่จะนำมาติดตามผลการดำเนินงาน สรุปและรายงานผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา (วิมังสา พิจารณา วิเคราะห์ผลการดำเนินงานและสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข และทำการวิเคราะห์สะท้อนผลว่า ประสบผลสำเร็จหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อไปจนกว่า จะแก้ไข ปัญหาได้สำเร็จ) โดยควบคู่ไปกับการร่วมกันตรวจสอบ(Check)

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีการสร้างความตระหนักโดย การศึกษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ฉันทะความสนใจพึงพอใจรักใคร่ในการ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง) เอาใจใส่ในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ใส่ใจต่อการรายงานผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง (จิตตะ เอาใจใส่ ทุ่มเท กำกับ ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล มีความเอาใจใส่ในกิจกรรมที่ปฏิบัติตามแผน) สรุปผล จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และเต็มใจ ภูมิใจ ยินดีที่จะ เผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชน (วิมังสา ทำการวิเคราะห์สะท้อนผลว่า ประสบผลสำเร็จหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อไปจนกว่า จะแก้ไข ปัญหาได้สำเร็จ) โดยควบคู่ไปกับการร่วมกันตรวจสอบ (Check)

7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้มา กลั่นกรอง ใคร่ครวญ คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตาม ประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้ พิจารณาวินิจฉัยนำประเด็นการพัฒนา มาวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นระบบครบ วงจรคุณภาพ (PDCA) ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติตามแผน ร่วมกันตรวจสอบ ร่วมกันปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญหาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผลและตรวจสอบ มีการนำผลที่ได้จากการ ปฏิบัติ ไปเป็นข้อมูลย้อนกลับ ใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง วางแผนใช้ข้อมูลสารสนเทศโดยกำหนดรูปแบบแนวทาง แบบแผนไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา นำผลที่ได้จากการปฏิบัติ ไป

เป็นข้อมูลย้อนกลับ ใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (วิมังสา พิจารณา วิเคราะห์ผลการดำเนินงานและสะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข และทำการวิเคราะห์สะท้อนผลว่า ประสบผลสำเร็จหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อไปจนกว่า จะแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ) สร้างเครือข่ายและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (วิริยะหา สาเหตุ ดำเนินการตามแผน แล้วลงมือปฏิบัติ พากเพียรให้สำเร็จตามเป้าหมาย) โดยควบคู่ไปกับการร่วมกันปรับปรุง (Act)

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เครือข่าย บางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผล การศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และ 7) การพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการทำความเข้าใจ เปิดโอกาสให้ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน กำหนดผู้รับผิดชอบ ดำเนินการตามแผน นำข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว มา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทบทวนในสิ่งที่ทำ โดยมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและสอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในการ ดำเนินการเพื่อพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561) มีความ

สอดคล้องกับผลการวิจัย พระมหากิตติศักดิ์ สิริวฑฒโก (หนูสุรา) (2561) ที่พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบ 3) การประเมินคุณภาพ 4) การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้น ๆ ผ่านวงจรควบคุมคุณภาพ ได้แก่ กำหนดโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม และกำหนดวัตถุประสงค์ ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิผล ควบคุม และการทบทวนกระบวนการปฏิบัติงาน และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัย กานต์สินี วาดวงศ์ (2560) ที่พบว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในประกอบไปด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ดำเนินงาน 7 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนมีการนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้จากการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ของ พัทธธีธัญญา ไพรมย์ (2556) ที่พบว่า ด้านฉันทะ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ ความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาให้เกิดความสำเร็จ ตามหลักอิทธิบาท 4 ผลที่ทำให้เกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ และต้องมีความเต็มใจในการทำงานและมีความมุ่งมั่นต่อการกระทำจึงจะส่งผลให้การกระทำนั้น ๆ สำเร็จได้ ด้านวิริยะ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ความพากเพียร ความพยายามของผู้บริหารการศึกษา ให้ต่าง ๆ จะเป็นส่วนที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ได้ในการบริหารศึกษา และต้องมีความพยายามในการทำงาน

ด้วยความรอบรู้รอบคอบในการทำงานนั้นย่อมออกมาดี ด้านจิตตะ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ผู้บริการต้องมีจิตใจต่อการเอาใจใส่ในกิจการ การงาน การดำเนินการการประสานงานในสถานศึกษา จะทำให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด ด้านวิมังสา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ให้ความ เป็นกันเองของบุคลากรในสถานศึกษาเมื่อมีการดำเนินกิจกรรม ต้องมีการติดตามผล และตรวจสอบในการดำเนินงานที่ผ่านมา ว่ามีปัญหาและอุปสรรคอะไร เพื่อแก้ไขให้เกิดการพัฒนาต่อไปอย่างยั่งยืน และจากการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิศวกรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของ สุทิน ยลทรัพย์ศิริ (2561) พบว่า แนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ประการแรก คือ ฉันทะ แปลว่า การปลุกความรักเป็นเบื้องต้นในงานที่ทำ ฉันทะ อาจแปลว่าความพอใจก็ได้ ก็คือมีความพอใจและรักในงานที่ทำ หากปราศจากความพอใจในเบื้องต้นแล้ว ความขบขวยหรือความเพียรที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จก็เกิดไม่ได้ ประการที่สอง วิริยะ คือการใช้ความเพียร ซึ่งมีความต่อเนื่องจากข้อแรก คือถ้ามีความรักในงานเป็นเบื้องต้นแล้ว คนเราก็จะต้องหาวิธีการที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ ประการที่สาม จิตตะ การเอาใจจดจ่อต่องานที่ทำ จะเป็นตัวช่วยประสานให้ความเพียรนั้นดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ เมื่อการทำงานเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและทำงานด้วยจิตใจที่มั่นคงแน่วแน่ งานนั้นก็ประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก ประการที่สี่ วิมังสา การใคร่ครวญ เป็นขั้นตอนของการใช้ปัญญาหลักของวิมังสาจะเป็นตัวย้อนกลับไปพิจารณาใคร่ครวญไตร่ตรอง ตั้งแต่ขั้นตอนของการใช้ฉันทะ การใช้วิริยะและการใช้จิตตะ เพราะบางครั้งในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะมีข้อบกพร่องซึ่งผู้ทำงานอาจจะมองไม่เห็น แต่การใช้วิมังสา จะเป็นตัวย้อนกลับไปมองการทำงานที่ทำตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงกระบวนการสุดท้าย เพื่อหาข้อบกพร่องของงาน จุดเด่น จุดด้อยของงานที่ทำแล้วนำกลับไปสู่กระบวนการปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัย ธนัญลักษณ์ บำรุงโอษฐ์สกุล (2563) พบว่า แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักอิทธิบาท 4 ประยุกต์ใช้กับวงจรคุณภาพ PDCA ในทุกด้าน และส่งเสริมให้บุคลากรสู่การปฏิบัติเพื่อผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้จากการวิจัย

แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 7 ขั้นตอน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับหลักอิทธิบาท 4 และวงจรคุณภาพ PDCA ดังนี้

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ คือ สนใจศึกษา ขยันอดทน เห็นพ้องในการพิจารณาประเด็นต่าง ๆ วิริยะ คือ มีความมุ่งมั่น และลงมือปฏิบัติ วิมังสา คือการทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาควบคู่ไปกับการร่วมกันวางแผน (Plan)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ คือ มีความตระหนักศึกษาความต้องการ วิเคราะห์ปัจจัยภายใน และภายนอก รับรู้ร่วมกันในการตั้งเป้าหมายการพัฒนาอย่างชัดเจน จิตตะ คือ การรับรู้จากทุกฝ่าย วิมังสา คือ ติดตาม ทบทวน ตรวจสอบควบคู่ไปกับการร่วมกันวางแผน (Plan)

การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ คือ สร้างความเข้าใจ วิเคราะห์ จัดทำแผน กำหนดปฏิทิน วิริยะ คือ การลงมือปฏิบัติ วิมังสา คือ ทบทวนตรวจสอบ ควบคู่ไปกับการร่วมกันปฏิบัติตามแผน (DO)

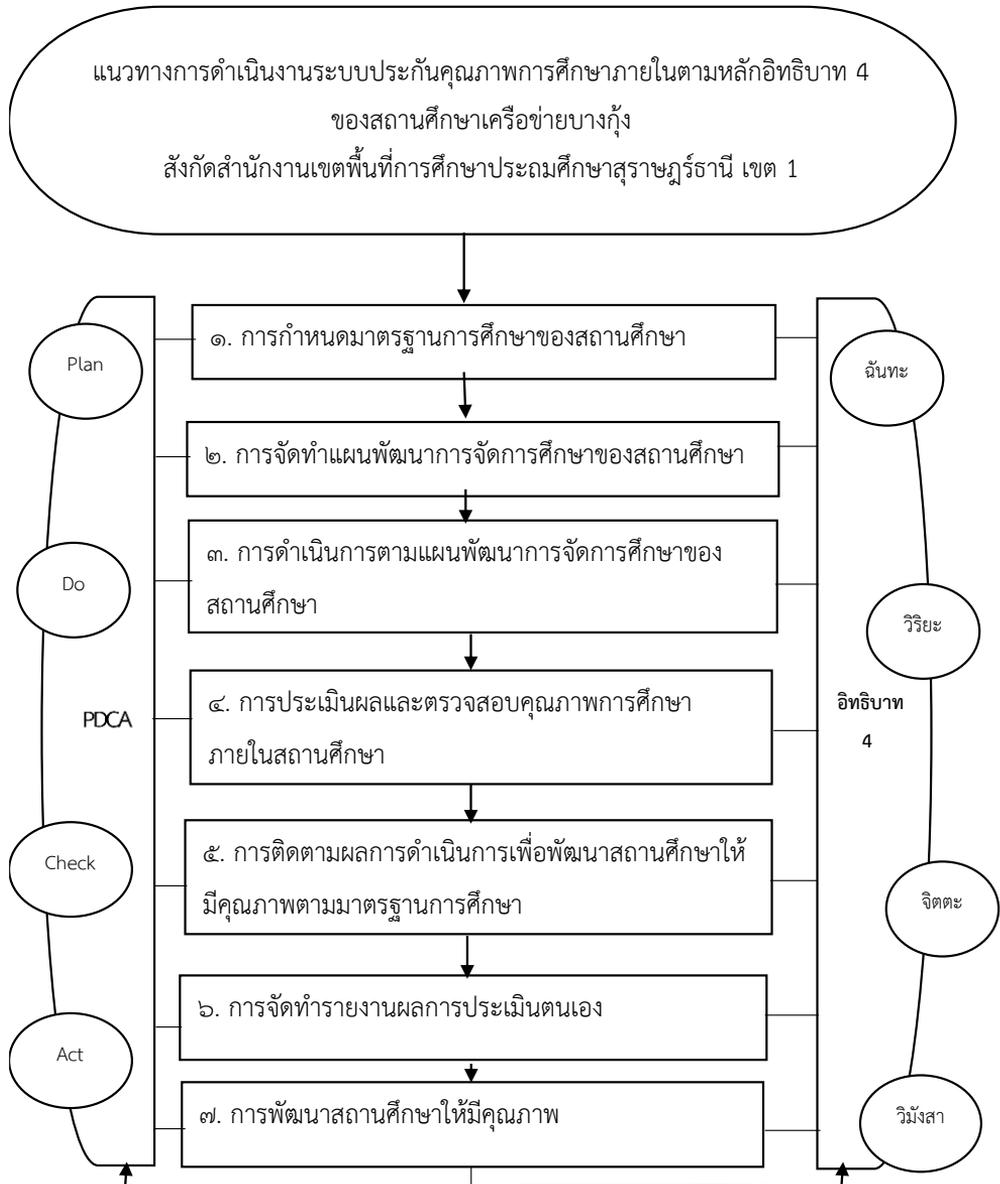
การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะคือตระหนักถึงความสำคัญ พัฒนาความรู้ กำหนดปฏิทิน วิริยะ คือสร้างเครื่องมือ ดำเนินการ จัดทำรายงาน วิมังสา คือประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ควบคู่ไปกับการร่วมกันตรวจสอบ (Check)

การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ คือ สร้างความตระหนัก กำหนดปฏิทิน วิริยะ คือ สร้างและใช้เครื่องมือ จิตตะ คือ การเอาใจใส่ทบทวน เอาใจใส่ในการสรุปข้อมูล วิมังสา คือ รายงานผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ควบคู่ไปกับการร่วมกันตรวจสอบ (Check)

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ คือ ตระหนักเต็มใจทำ วิริยะ คือ ลงมือปฏิบัติ จิตตะ คือ เอาใจใส่ในการรวบรวมข้อมูล วิมังสา คือ สรุปผล การจัดทำรายงานผลการประเมินควบคู่ไปกับการร่วมกันตรวจสอบ (Check)

การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ คือ ความตระหนัก เต็มใจ ภูมิใจ วิริยะ คือลงมือปฏิบัติ จิตตะ คือ ตั้งใจสร้างเครือข่ายและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิมังสา คิดวิเคราะห์ข้อมูลวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาควบคู่ไปกับการร่วมปรับปรุง (Act)

ซึ่งทุกขั้นตอนของระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สามารถดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ PDCA โดยนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนดำเนินการระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้ง 7 ขั้นตอน ให้ประสบความสำเร็จและพัฒนาอย่างต่อเนื่องสรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริม การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ ส่งผลให้สถานศึกษาร่วมพัฒนาเกิดขวัญและกำลังใจ
- 3) เครือข่ายบางกุ่ม ควรร่วมกันวางแผนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) สถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 นำแนวทางไปใช้ภายในสถานศึกษา
- 2) สถานศึกษาที่นำแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ควรมีการติดตาม ประเมินผลการนำแนวทางไปใช้
- 3) สถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาควรจัดทำแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาตนเองโดยเฉพาะตามบริบทการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษานำไปปรับใช้

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
- 2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 3) ควรมีการศึกษา การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

- กานต์สินี วาดวงศ์. (2560). การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.

- ธนัญก์สิขณ์ณ์ บำรุงโอโยธสกุล. (2563). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลัก
อิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
พระนครศรีอยุธยา.
- พระมหากิตติศักดิ์ สิริวิฑฒโก (หนูสุธา). (2561). การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
(วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.
- พัทธ์ธิญา ไพรมัย. (2556). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท
4ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.
- สุทิน ยลทรัพย์ศิริ. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิศวกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา (ดุษฎี
นิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). มหาวิทยาลัยมหาจุฬา
ลกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.